

Gaps in Global Peace in the Political Studies of Contemporary Iranian History

Mohammadali. Savadkahi Mogouei¹, Ahmad. Bakhshayesh Ardestani^{2*}, Seyed Mostafa. Abtahi³

¹ PhD Student in Political Science, Faculty of Law, Theology and Political Science, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

² Professor, Department of Political Science, Faculty of Political Science, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

³ Assistant Professor, Department of Political Science, Faculty of Law, Theology and Political Science, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

* Corresponding author email address: ahm.bakhshayeshiardestani@iauctb.ac.ir

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Savadkahi Mougouei, M., Bakhshayesh Ardestani, A., & Abtahi, S. M. (2024). Gaps in Global Peace in the Political Studies of Contemporary Iranian History. *Journal of Social-Political Studies of Iran's Culture and History*, 3(1), 53-65.

© 2024 the authors. Published by Iran-Mehr: The Institute for Social Study and Research. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

Adherence to peace, commitment to the rights of states and individuals, and ensuring progress and development need to be institutionalized in their structure and transformed into a global culture so that the world is founded on the genuine basis of peace. However, the question arises: why does overt and covert warfare exist in the world, and why is true peace not achievable? The truth is that peace is confronted with gaps that hinder its realization. Therefore, the main question of this research is: What are the gaps in global peace? The data and findings of this research indicate that self-interest, lack of convergence, and imbalance are the gaps in global peace that prevent its achievement. This article aims to explain and elaborate on these gaps, considering the political studies of contemporary Iranian history. Data and information were examined using library and field methods and then described and analyzed.

Keywords: *Peace, Self-Interest, Lack of Convergence, Imbalance.*

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The pursuit of global peace remains a crucial yet elusive goal in contemporary political discourse. Despite various international agreements and the establishment of organizations dedicated to maintaining peace, such as the United Nations, the world continues to witness frequent instances of overt and covert warfare. This research investigates the persistent gaps in global peace, focusing on the political studies of contemporary Iranian history. It identifies self-interest, lack of convergence, and imbalance as primary barriers to achieving true peace.

Problem Statement

The central question addressed in this study is: What are the gaps in global peace? The research hypothesizes that these gaps are largely influenced by self-serving interests, divergent political actions, and systemic imbalances among nations. These factors not only perpetuate conflict but also undermine efforts to institutionalize peace on a global scale. The study employs both library and field research methods to gather data, which is then analyzed to elucidate these gaps within the context of Iranian political history.

Self-Interest and Its Implications

One of the significant findings of this research is the role of self-interest in disrupting global peace. Nations often prioritize their economic, military, and political gains over the collective good, leading to policies that foster conflict rather than cooperation. Historical examples from Iranian political studies reveal how self-interest has driven international relations, resulting in economic sanctions, military interventions, and support for proxy wars. These actions are justified under the guise of national security and prosperity but ultimately contribute to a cycle of violence and mistrust.

Lack of Convergence Among Nations

The study also highlights the lack of convergence as a critical gap in global peace. Divergent political agendas and incompatible national interests often lead to conflicting actions on the international stage. This lack of harmony is evident in the differing responses to global crises, such as environmental degradation, terrorism, and economic instability. The political history of Iran provides a case study of how regional and global powers fail to align their strategies, resulting in prolonged conflicts and instability in the Middle East. This disunity hampers collective efforts to address common threats and undermines the potential for lasting peace.

Imbalance in Power and Resources

Imbalance, both in terms of power and resources, further exacerbates the challenges to achieving global peace. The study reveals that disparities in economic development, military capabilities, and political influence create an environment where stronger nations impose their will on weaker ones. This imbalance often manifests in exploitative practices, such as economic sanctions and military interventions, which destabilize regions and provoke resistance. In the context of Iranian history, such imbalances have led to significant internal and external conflicts, highlighting the need for more equitable distribution of resources and power.

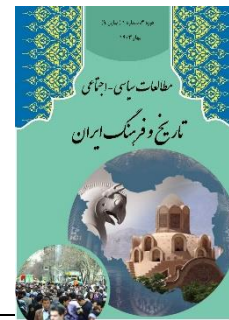
Discussion and Implications

The findings suggest that addressing these gaps requires a multifaceted approach. Promoting mutual interests over self-serving agendas, fostering international cooperation, and ensuring a more balanced distribution of power and resources are essential steps toward sustainable peace. The study

emphasizes the importance of understanding the historical and political contexts that shape current conflicts, as this knowledge can inform more effective peacebuilding strategies. Iranian political history, with its complex interactions between domestic and international actors, provides valuable insights into the broader dynamics of global peace and conflict.

Conclusion

In conclusion, the research underscores that the realization of global peace is hindered by self-interest, lack of convergence, and imbalance among nations. These gaps, deeply rooted in historical and political contexts, necessitate comprehensive strategies that promote equity, cooperation, and collective security. The study calls for a reevaluation of current international policies and practices to address these fundamental issues, drawing lessons from the political history of Iran. By doing so, the international community can move closer to establishing a genuine and lasting global peace.

شکاف‌های صلح جهانی در مطالعات سیاسی تاریخ معاصر ایران

محمدعلی سوادکوهی موگوتی^۱، احمد بخشایش اردستانی^۲، سیدمصطفی ابطحی^۳

۱. دانشجوی دکتری علوم سیاسی دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۲. استاد گروه علوم سیاسی دانشکده علوم سیاسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۳. استادیار گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: ahm.bakshshayeshiardestani@iauctb.ac.ir

چکیده	اطلاعات مقاله
<p>پایبندی به صلح، پایبندی به حقوق دولت‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی و تضمین کننده پیشرفت و توسعه است که ضرورت دارد در ساختار و وجود آن‌ها نهادینه و به فرهنگ جهانی تبدیل و جهان بر بنیاد اصیل صلح قرار گیرد. اما این سوال مطرح می‌شود که چرا جنگ پیدا و پنهان در جهان وجود و صلح واقعی متصور نیست. حقیقت آن است که صلح با شکاف‌هایی مواجه است که مانع از تحقق آن می‌گردد. بنابراین سوال اصلی این پژوهش عبارت است از: شکاف‌های صلح جهانی کدامند؟ داده‌ها و نتایج این پژوهش نشان می‌دهد، منفعت طلبی، ناهمگرایی و نامتعدالی، شکاف‌های صلح جهانی هستند که مانع از تحقق آن می‌شوند. این مقاله در پی آن است تا آن شکاف‌ها را با توجه به مطالعات سیاسی تاریخ معاصر ایران تبیین و تشریح نماید. داده‌ها و اطلاعات به شیوه کتابخانه‌ای و میدانی بررسی و سپس به توصیف و تحلیل آن‌ها پرداخته شده است.</p> <p>کلیدواژگان: صلح، منفعت طلبی، ناهمگرایی، نامتعدالی.</p>	<p>نوع مقاله پژوهشی اصیل</p> <p>نحوه استناد به این مقاله: سوادکوهی موگوتی، محمدعلی، بخشایش اردستانی، احمد، و ابطحی، سیدمصطفی. (۱۴۰۳). شکاف‌های صلح جهانی در مطالعات سیاسی تاریخ معاصر ایران. <i>مطالعات سیاسی - اجتماعی تاریخ و فرهنگ ایران</i>، ۳(۱)، ۶۵-۵۳.</p> <p></p> <p>© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.</p>

مقدمه

جنگ‌های پیدا و پنهان جهان ناشی از شکاف‌هایی منفعت طلبی، ناهمگرایی و نامتعادلی است که بصورت مثلث جهان را تحت الشعاع قرار می‌دهند.

منفعت طلبی شکافی است که صلح را از بشریت دور می‌سازد. با این نگرش، صلح، شیوه‌ای برای کسب منفعت است. پیمانهای اقتصادی، نظامی و مانند این بر اساس منفعت تعریف می‌شود. در واقع عمق آینده دولت‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی بر اساس منفعت طلبی است. عدم تامین منافع آن‌ها موجب تحمیل زیرکانه خشونت با پوشش‌ها و روش‌های متفاوت و استفاده از بحران و جنگ می‌شود. آن‌ها به خلق طرح‌های منفعت طلبی پرداخته که درعین حال خود را در تعامل با هم‌نوعان خویش وانمود و با نادیده انگاشتن معیارهای انسانی، غارت، بهره‌کشی و جنگ در انواع و ابعاد مختلف را توجیه می‌کنند و برآن اساس تراژدی‌هایی شکل و با بد فرهنگی مدرن، انسانیت و به تبع آن صلح رنگ می‌بازد. برای اثبات این رویه میتوان به همکاری‌های نظامی، پروازدن گروه‌های تروریستی، فعالیت‌های پیدا و پنهان برای نابودی محیط زیست، مداخلات نظامی و رقابت‌های تسلیحاتی، تروریسم و غیره اشاره نمود.

شکاف دیگر صلح جهانی، ناهمگرایی است که عملکرد و رفتار دولت‌ها ناهماهنگ و مشخص می‌سازد منطقه‌ای با منطقه دیگر در بعد یا ابعادی در تعارض و باعث زمینه بحران و جنگ خواهد بود.

نامتعادلی شکافی است که دولت‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی را بر می‌انگیزد تا با بی‌عدالتی، صلح را با مخاطره روبرو سازند. در این وضعیت استعدادهای انسان در خدمت جنگ قرار می‌گیرد. در واقع با شکاف نامتعادلی، چرخه طبیعی جهان، ناهماهنگ می‌شود که نمود آن جنگ و نماد آن بی‌عدالتی است.

علیرغم منشور سازمان ملل متحد و قوانین بین‌المللی، جنگ در اقصی نقاط جهان در جریان است. این بدان معنا است که جهان با شکاف‌های پیش‌گفته روبرو و به شیوه‌های متفاوت در بحران و جنگ می‌باشد.

این پژوهش با مطالعه سیاسی در تاریخ معاصر ایران تبیین می‌سازد تا این شکاف‌ها در جهان وجود دارد، صلح سرایی بیش نیست. زیرا هر دولت و شخص حقیقی و حقوقی می‌خواهد منافع، گرایش‌ها و خواست‌های خویش را در جهان مسلط نماید که منجر به جنگ‌های پیدا و پنهان خواهد شد. از این رو هر تلاشی برای صلح جهانی بدون شناخت آن شکاف‌ها، غیر ممکن است.

چهارچوب نظری

در این پژوهش مکاتب مختلف مورد مطالعه و تحلیل قرار گرفت و مشخص شد، تفسیرها و نظام‌های سیاسی بر آمده از آن مکاتب نتوانسته است مردم را اقناع و صلح را در جهان جاری نماید. از این رو با مطالعه سیاسی تاریخ معاصر ایران که می‌تواند ابعاد صلح جهانی را تشریح نماید، به چرایی بحران‌ها و جنگ‌ها در اقصی نقاط جهان پرداخته و شکاف‌های متفاوت صلح جهانی استنتاج و تبیین گردید.

مطالعات صلح و تعارض یک حوزه، هنجاری است که به دنبال کاهش یا ریشه کن کردن خشونت است (بات و گاماگلیان، ۲۰۲۳: ۴). آموخته‌های دانشگاهی در زمینه مطالعات صلح، شکل افزایش پذیرش پژوهش مشارکتی به عنوان پیوند نظریه و عمل به خود گرفت و جهان را به دو بخش متمایز شمال و جنوب تقسیم کرده است (آلن و همکاران، ۲۰۲۱: ۳-۸) در این راستا دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی، تحقیقات ارزشمندی در راستای اهداف سازمان ملل متحد، قوانین بین‌المللی و اعلامیه جهانی حقوق بشر انجام دادند. اما علیرغم آن تحقیقات، شکاف‌های صلح جهانی مورد پژوهش کامل قرار نگرفت.

بنابراین به نظر می‌رسد چرایی عدم صلح برای افکار عمومی روشن نیست و قوانین ملی و بین‌المللی راه حل کافی و تکمیلی برای صلح به حساب نمی‌آید. این امر با مرور مقالات و تحلیل‌های نظریه پردازان، اساتید و دانشجویان و نیز تحولات بین‌المللی به چشم می‌خورد. از این رو جنبه‌های جدید این پژوهش آن است که به شکاف‌های صلح می‌پردازد و موانع اصلی صلح را آشکار سازد.

مفهوم صلح

افلاطون می‌گوید: قوانین اساسی بایستی معطوف به صلح باشند. ارسطو نیز به همین معنا پرداخته است. گزنفون می‌گوید خدایان مقدر کرده‌اند که آدمیان بایستی در جنگ باشند، به عهده ماست که تا میتوانیم در شروع آن کندی به خرج دهیم و اگر جنگی رخ داده است، هر چه زودتر آن را پایان دهیم. بیش از همه اینها، فیثاغورث قائل به ماهوی بودن هارمونی در سرشت جهان بود. رومیان از واژه *pk* استفاده کردند. در عبارت *pacta sunt servanda*، قراردادهای بایستی رعایت شوند. تعبیر قراردادی بودن صلح مطرح بود. مرحوم دهخدا در لغتنامه ذیل واژه صلح چنین می‌نویسد: آشتی، سلم، تراضی میان متنازعیان، سازش، هدنه، هواده، مقابل جنگ و حرب. فرهنگ لغت انگلیسی *collins* (کلنیس) در مورد واژه صلح به ما می‌گوید: ۱- حالتی که در نبود جنگ حکمفرما باشد. ۲- پیمان پس از جنگ ۳- وضعیت هماهنگی و تناسب ۴- وضعیت آرامش و سکوت. (شاهیان‌فرد، ۱۳۹۰: ۴۷).

کلمه انگلیسی صلح (*peace*) در اواخر قرن سیزدهم و اوایل قرن چهاردهم بکار گرفته شد. این واژه از *pas* در زبان انگلیسی - نورمنی به معنای «آزادی از اغتشاش و نابسامانی مدنی» منشأ گرفته و ترجمه آن به زبان لاتین *pax* و به زبان یونانی *eirene* است که با شالوم عبری و با سلام عربی ریشه مشترک و به معنای امنیت، سعادت و ایمنی، تشابهاتی دارند. صلح مانند سایر اصطلاحات انتزاعی ناملموس است؛ اما مانند خوشبختی، عدالت و آزادی از طریق نبودش تشخیص می‌دهیم. از این رو یک بعد منفی دارد، یعنی فقدان جنگ، بی‌عدالتی و خشونت گسترده. اما ابعاد مثبت نیز دارد که رکن اصلی هماهنگی اجتماعی، عدالت اقتصادی و سیاسی است (وبل و جانسون، ۱۴۰۰: ۲۳). صلح حالتی است که در آن جنگ حکمفرما نباشد و تا قبل از تأسیس ملل متحد نیز همین مفهوم را داشت. لکن ملل متحد، مفهوم آن را وسعت و به عنوان نهاد یک نظم بین‌المللی مبتنی بر عدالت، تلقی کرده است. از این دیدگاه، صرفاً فقدان جنگ به معنای برقراری و تداوم صلح نیست بلکه انجام هر عملی که در تعارض با عدالت باشد، ممکن است سبب تهدید صلح و نقض آن شود (اشرفی، ۱۳۹۳: ۸۵ - ۸۶). تعریف صلح، مثل مفاهیم شادی، عشق، عدالت و آزادی، اغلب وقتی قابل تشخیص هستند که وجود ندارند. در نتیجه، یوهان گالتونگ و دیگران بین صلح مثبت و منفی تمایز مهمی را مطرح کردند. صلح مثبت نشان‌دهنده وجود همزمان بسیاری از وضعیت‌های مطلوب ذهن و جامعه است، از قبیل هماهنگی، عدالت، برابری و غیره. صلح منفی از لحاظ تاریخی بیانگر نبود جنگ و سایر اشکال درگیریهایی شدید انسانی در مقیاسی وسیع است (وبل و جانسون، ۱۴۰۰: ۱۵۱).

لیبرالیسم

لیبرالیسم با نگاهی کاملاً خوشبینانه به انسان، روابط اجتماعی را اخلاقی - انسانی و به دور از تعارض‌ها تحلیل می‌کند. در این تلقی، ماهیت روابط اجتماعی بر محور اخلاق استوار است و جنگ زاینده نادیده انگاشتن اخلاق و اصول انسانی است. بنابراین مکانیسم صلح عمدتاً در چهارچوب تشکیل نهادهای جمعی و سازمانهای بین‌المللی از طریق همکاری و تأمین اخلاق و اصول انسانی مطرح می‌شود. این نوع نگرش به طبیعت بازیگران روابط بین‌الملل ریشه در نظریات کسانی مانند روسو و گرسیوس دارد که به پاک بودن سرشت انسان و گرایش ذاتی وی به نیکی معتقد بودند (نجات‌پور و دیگران، ۱۳۹۲: ۱۱۱ - ۱۱۴).

غالب نظریه پردازان لیبرالیسم معتقدند بر مبنای اصل تقدم حق بر خیر، جوامع نباید از نظم اخلاقی واحد برای رسیدن به غایت و کمال انسان سخن بگویند. زیرا خود بر غایتش مقدم است. تفکر لیبرالیسم از همان آغاز بر این باور بود که حضور دین و ارزش‌های اخلاقی

در موضوعاتی چون سیاست و اقتصاد موجب از هم گسیختگی و خشونت در جامعه سیاسی می‌شود. از این رو مفاهیم ارزشی و اخلاقی را مرتبط به حوزه خصوصی دانستند. برای نمونه جان لاک و طرح قانون طبیعی، مقاله ولتر، کتاب تأملات فلسفی دیدرو، گفتمان آزادی انسان و قرار دادن مفاهیم اخلاقی در زمره مقولات عقلی پیشینی توسط کانت تأکیدی بر همین مفهوم است (چینی چیان و صلاحی، ۱۳۹۶: ۱۵۴).

با اشکال متعدد خشونت، نهادینه‌سازی جامعه مدنی برای مدت طولانی یکی از اصول رویکردهای لیبرال به صلح بوده است که هدف آن افزایش پایداری و تأثیر سیاست‌های کنش‌گری است (بات و گاماگیان، ۲۰۲۳، ص ۴).

در اندیشه نئولیبرالیسم، دولت‌ها بازیگران اصلی در ایجاد جنگ و صلح قلمداد می‌شوند، اما برای نهادها فرا دولتی نیز نقشی قائل هستند. آن‌ها نسبت به همکاری بین دولت‌ها خوش بین بوده و آنرا غیر ممکن نمی‌دانند؛ اما در عین حال به یک نظام آنارشیک در روابط بین‌الملل باور دارند، هر چند به آن تأکید نمی‌کنند (میری و هدایتی، ۱۳۹۷: ۵۳).

واقع‌گرایی

واقع‌گرایان معتقدند، بشر شریر و در جستجوی رفع نیازها و ارضای آز و طمع خود است که به دیگران تجاوز کرده و بذرتس را در دل هم‌نوع خود می‌کارد. پس از اینکه افراد از همدیگر ترسیده و گرگ همدیگر شدند، قراردادی بین خود منعقد که بر اساس آن، اختیار خود را به دولت مقتدر به نام لویاتان می‌سپارند و دولت در ازای سلب آزادی انسان‌های آزمنده و نیازمند به آنها، امنیت اعطا می‌کند. پس از به رسمیت یافتن چنین توافقی شرارت یکایک افراد به لویاتان منتقل می‌شود و این بار دولت‌ها، آنهم در عرصه بین‌المللی برای تأمین منافع ملی با کسب حفظ و گسترش قدرت خود به جنگ برمی‌خیزند. اینگونه است که استعداد شرارت آدمی تغییر ناپذیر مانده و فقط عرصه تحقق آن عوض می‌شود (تاجیک و محمدی منبع: ۱۳۹۹، ۱۳۴).

از دیدگاه واقع‌گرایی، مکانیسم صلح در چهارچوب نظریه موازنه قوا و با دارندگی مطرح می‌شود که عمدتاً خصلتی اجبار گونه و غیرارادی دارد (نجات‌پور و دیگران، ۱۳۹۲: ۱۱۴-۱۱۳). آن‌ها معتقدند عنصر اصلی تعادل و برقراری صلح و امنیت در جهان از طریق کسب و حفظ قدرت، خودیاری و بقا حاصل می‌شود و تحقق آن در هر عصر و دوره‌ای با راهبرد خاص آن دوره امکانپذیر می‌باشد. بعنوان مثال در دوره‌ای این کار از طریق صلح مسلح امکان‌پذیر می‌باشد و در دوره‌ای دیگر از طریق هژمونی اقتصادی و یا فرهنگی میسر می‌گردد و در دوره دیگر از طریق اعمال صلح سرد این هدف محقق می‌گردد. لذا جهت موفقیت در هر دوره‌ای، داشتن قدرت برتر، ضرورت دارد. به همین دلیل بیشترین تلاش اندیشمندان و پیروان این مکتب به حداکثر رسانیدن قدرت در همه عرصه‌های سیاسی، نظامی، اقتصادی، فرهنگی و... می‌باشد. بنابراین یکی از رهیافت‌های این مکتب در جلوگیری از وقوع جنگ و فراهم آوردن صلح، اهمیت قائل شدن به انواع قدرت در رسیدن به صلح می‌باشد (تاجیک و محمدی منبع، ۱۳۹۹: ۱۳۶).

مکتب نئورئالیسم، بر سرشت قدرت طلب بشر تأکید زیادی نمی‌کند. بنابراین به عوامل انگیزش رفتار انسانی توجه چندانی ندارد. در این اندیشه، علاوه بر اینکه دولت‌ها بازیگران اصلی جنگ و صلح شمرده می‌شوند، ساختارهایی که به طور موقت بین دولت‌ها شکل می‌گیرد نیز مهم قلمداد می‌شود. ایشان معتقدند که جهان دو قطبی یا سه قطبی و موازنه قدرت بین این قطبها بر ایجاد جنگ و صلح در روابط بین‌الملل مؤثرند. ایشان به همکاری بین دولت‌ها خوش بین نیستند و همکاری بین آن‌ها را به دلیل کسب قدرت و منافع ملی بیشتر آن کشورها می‌دانند. (میری و هدایتی، ۱۳۹۷: ۵۳).

سوسیالیسم و ساختارگرایی

صلح از منظر سوسیالیستی همچون دیگر مقولات، از منظر طبقاتی نگریسته می‌شود. اساساً طبقه حاکم، چه در سطح ملی و چه در سطح بین‌المللی میل به سازش درون طبقاتی و نزاع بین طبقاتی دارد. از نظر مارکس، تنها با استقرار سوسیالیسم است که تفاوت‌ها و ستیزه‌ها

از بین می‌روند. به گفته وی به میزانی که استثمار یک فرد، توسعه دیگری رو به پایان نهد، استثمار یک ملت توسط ملت دیگر رو به پایان می‌پذیرد. بنابراین به میزانی که نزاع بین طبقات در یک کشور از بین برود، دشمنی یک دولت علیه دیگران هم پایان می‌پذیرد (شاهیان فرد، ۱۳۸۹: ۵۲).

بینش‌های ساختار گرایانه برگرفته از مارکسیست، صلح را بر عدالت اجتماعی، برابری و نظام تجارت بین‌المللی عادلانه متکی می‌دانند که در آن دولت‌ها و کنشگران بر اساس شاخصهای طبقه اجتماعی - اقتصادی به طور سلسله مراتبی سازماندهی می‌شوند. صلح از این منظر قابل دستیابی است، اما صرفاً پس از دگرگونی توده‌ای و احتمالاً انقلاب در اقتصاد بین‌المللی، همچنین تحول در طبقه سنتی، سلسله مراتب و سیستم‌های اقتصادی که دولت‌ها و جامعه بین‌الملل را به شکلی تغییر می‌دهند که بیشتر نماینده‌ی منافع کارگران و جامعه باشند، نه نخبگان ثروتمند. از طرفی نظریه انتقادی و پسا ساختارگرایی، صلح‌رهایی بخش را در اشکال مختلفی به تصویر می‌کشد که در آن توجه به اشکال عدالت، هویت و نمایندگی سبب می‌شود، کنشگران حاشیه‌ای (مانند زنان، کودکان و اقلیت‌ها) و عوامل محیطی هم در نظر گرفته شوند. نظریه‌ی انتقادی برای دستیابی به چنین نتیجه‌ای از طریق وجوه اخلاقی ارتباطات، به دنبال اساس و مبنایی جهانی است، در حالی که رویکردهای پسا ساختاری با توجه به خطرات جهان‌گرایی، مسئله نسبیت‌گرایی و مقیاس تبارشناسی موانع آزادی نسبت به پذیرش احتمال چنین نتایجی احتیاط می‌کنند (وبل و جانسون، ۱۴۰۰: ۱۰۲-۱۰۳).

چرخش محلی برای معرفت‌شناسی صلح لیبرال چیزی شبیه به تهی است. این یک محیط خطرناک و وحشی را به نمایش می‌گذارد که در آن عقلانیت غربی، با دیکته‌های دانشگاهی و مدرنیزه شدن به طرق مختلف به چالش کشیده می‌شود. چرخش محلی به رویکرد انتقادی مطالعات صلح و درگیری مرتبط است و به همان شدت تحت تأثیر انتقادی قرار گرفته که نظریه پسا ساختاری، پژوهش و عمل پسا استعماری، میان رشته‌ای و همچنین طیفی از روش‌شناسی‌های قوم‌نگاری، جامعه‌شناختی و مرتبط با کنش جایگزین، است (گینتی و ریچموند، ۲۰۱۳، ۷۶۳-۷۸۳).

شکاف‌های صلح جهانی و دلایل پیدایش آن‌ها

با سیر در تاریخ سیاسی ایران معاصر به وضوح خواهیم دید که شکاف‌های صلح جهانی از اهداف، تمایزات و تفاوت‌های دولت‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی سرچشمه می‌گیرد که با وجود آن شکاف‌ها، نمی‌توان صلح جهانی را تصور نمود. نزدیک شدن مردم ملل مختلف در فرآیند جهانی شدن، در توصیف خود از عناوینی چون ملیت، نژاد، قومیت و مذهب استفاده و بر آن تأکید و تنها ۱۳٪ مردم جهان خود را شهروند جهانی می‌دانند. بسیاری معتقدند درگیریه‌های سالهای اخیر ناشی از تقابل و نزاع میان هویت‌های مخالف بوده است. برخی، هویت را عامل اصلی شکل‌گیری جنبش‌های اجتماعی و مبارزات مدنی می‌دانند (میری و هدایتی: ۱۳۹۷، ۱۱-۱۲). از طرفی مطالعات بازنگری در "چشم انداز صلح جهان سوم" یک پارادوکس عمیق را ارائه می‌دهد. زیرا مهم و مشکل ساز است. از یک سو نشان می‌دهد که جهان سوم به عنوان یک مقوله وجود دارد و مردمی که در آنجا زندگی می‌کنند، دیدگاه متمایزی نسبت به صلح دارند. سؤالات مختلفی بلافاصله از انتشار این ویژه نامه پدیدار می‌شود. «جهان سوم» چیست و آیا به اندازه کافی همگن است که این ساختار طبقه بندی شده را توجیه کند؟ چگونه ایده جهان سوم به عنوان یک ساختار آکادمیک، سنت‌های متنوع تاریخی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی - اقتصادی در جهان غیرغربی را نادیده می‌گیرد؟ آیا با استفاده از این عنوان به تضاد دوتایی بین جهان اول و جهان سوم و همچنین غرب و شرق ادامه می‌دهیم؟ آیا دیدگاه‌هایی که در اینجا انتخاب شده‌اند، علیرغم تنوع بسیار زیاد، نماینده کل جهان سوم هستند؟ اگر این دانشمندان جهان

سومی تحصیل کرده و در شبکه‌های علمی بین‌المللی مشارکت داشته باشند، آیا از دید دوگانه این دانشمندان جهان سوم سود می‌بریم؟ (جنگ و کورتز، ۲۰۰۷، ۱۱-۵)

تحولات موجود در روابط بین‌الملل، شکاف‌های جدی را متوجه صلح جهانی ساخته بصورتی که صلح و عدالت بیش از هر چیزی در معرض تهدید و نقض قرار دارد. بنابراین می‌توان به صراحت بیان کرد که شناخت شکاف‌ها، ابتدایی‌ترین و ضروری‌ترین گام در جلوگیری از گسترش چالش‌های صلح جهانی است که با مرتفع ساختن این موانع، امکان دستیابی به صلح جهانی میسر می‌گردد (خیرخواه، ۱۳۹۷: ۲۳۲). بنا براین با مطالعه دقیق سیاسی در تاریخ ایران معاصر در می‌یابیم این شکاف‌ها، علل اصلی بحران و جنگ در زندگی اجتماعی و سیاسی بشریت است. اعم شکاف‌های جهانی صلح منفعت طلبی، ناهمگرایی و نامتعادلی می‌باشد.

الف) منفعت طلبی

بر اساس رویکرد منفعت طلبانه، جنگ و صلح، بستگی به تأمین منافع دولت‌ها دارد. آن‌ها به صورت آشکار و پنهان به منظور فراهم نمودن شرایطی که منافع خود را در عرصه بین‌المللی اخذ نمایند، خشونت و جنگ را به وجود و برای استمرار آن، شیوه‌های متفاوت سیاسی و اقتصادی را تجویز و اعمال می‌نمایند.

آنگونه که در دنیای امروز می‌بینیم هویت ایرانی در برابر هویت عربی، هویت عربی در برابر هویت عبری، هویت عبری در برابر آمریکایی، هویت مسیحی در برابر هویت مسلمان قرار گرفته است. زمانی که هویتها اینگونه شکل گرفته‌اند، خیرعموم و مصلحت‌همگانی از بین می‌روند. هر جا سخن از منافع است، به طبقه، نژاد، دین، قوم و گروه خاصی اختصاص یافته است. به تدریج به مصلحت عمومی که قرار است در یک وضعیت جهان‌وندی منافع عموم انسان‌ها را در نظر بگیرد آن قدر متمم وارد شده که ۱٪ از جمعیت جهان، منابع ثروتشان، بیشتر از ۹۹٪ بقیه جمعیت جهان است؛ در چنین بستری اراده برای صلح چگونه می‌تواند شکل گیرد (میری و هدایتی، ۱۳۹۷: ۸۴).

توجیه توسل به هر وسیله برای رسیدن به هدف، از بزرگترین و خطرناک‌ترین عواقب رویکرد منفعت طلب در سیاست بین‌الملل است. بر اساس این رویکرد، تأمین منفعت تنها دغدغه بازیگران در نظام بین‌الملل است و برای رسیدن به منفعت، استفاده از هر وسیله‌ای-چه مشروع و چه نامشروع- فارغ از اینکه چه لطمات و خسارات جانی، مالی و معنوی برای نوع بشر و تمدن بشری باشد، توجیه پذیر می‌نماید. این در حالی است که در چهارچوب اخلاق محور دیگر هدف وسیله را توجیه نمی‌کند. لذا نامشروع شدن استفاده از هر وسیله‌ای برای نیل به اهداف سیاسی، اقتصادی و امنیتی در روابط بین‌الملل از دیگر پیامدهای مثبت این رویکرد است. تنها در چنین حالتی خواهد بود که آموزه‌های ماکیاولی رنگ خواهد باخت و رسیدن به هدف، قبله مقصود و اصل قدسی دولت‌ها نخواهد بود (خانی، ۱۳۸۹: ۱۸).

بازیگرانی که در عرصه جهانی که منافع و اهداف خود را از طریق سلطه و ایجاد جنگ میان دولت‌های دیگر و استثمار ملت‌ها برای انتفاع خود پیگیری می‌کنند، موجب فضای بی‌اعتمادی، منازعه‌آمیز و متشنج در روابط میان دولت‌ها و ملت‌ها می‌شوند. بدین ترتیب صلح، دچار خدشه و تهدید می‌گردد (آجیلی و اردکانی، ۱۳۹۲: ۱۳۴-۱۰۵). از طرفی تضمین امنیت در برابر راهبرد دولت‌های دیگر، توجیه مناسبی است تا راهبردهای منفعت طلبانه پذیرفته شود.

دولت‌ها بر اساس رویکرد منفعت طلبی با نام‌های چون عدالت، منتفع می‌شوند. آنها برای پایداری این رویه، آشوب را ترویج و از طرفی خلع سلاح، حقوق بشر، محیط زیست و مداخلات سیاسی، اقتصادی، نظامی و علمی را بکار می‌گیرند و به تدریج بدبینی، بی‌نظمی و بی‌اعتمادی را در جهان گسترش می‌دهند. مسائل نژادی، تروریسم، ایجاد گروه‌ها و درگیریهای محلی و منطقه‌ای ابزاری است تا بر حق سرپوش گذاشته و از بیداری و صلح واقعی جلوگیری شود.

از طرفی اتخاذ یک رویکرد منفعت محور در نظام بین‌الملل ظهور، بروز و عادی شدن اتخاذ سیاستها و عملکردهای دوگانه در نظام بین‌الملل خواهد بود. بعبارت دیگر چون در اینجا هدف نهایی تأمین منفعت است، لذا قبح رفتار دوگانه و تبعیض در مقابل آن رنگ می‌بازد و به راحتی نادیده انگاشته می‌شود. این امر به تدریج به کمرنگ شدن اخلاقیات در تعاملات بین‌المللی منجر و نتایجی فاجعه بار برای سرنوشت نوع بشر رقم خواهد زد. (خانی، ۱۳۸۹: ۱۹).

دلیل کاهش شاخص صلح جهانی را نیز باید در ولع برای رشد اقتصادی بیشتر و همزمانی آن با محدودیت منابع جستجو کرد. (یگانه و فتحی، ۱۳۹۶: ۴۱) در این راستا دولت‌ها، وضعیتی را در عرصه بین‌المللی بوجود می‌آورند که باعث تعارض منافع می‌شود. آنها برای تأمین منافع، مخالفت و حمایت از دیگر دولت‌ها و مانند این راه، نقشه راه قرار می‌دهند.

در رویکرد منفعت محور، منافع ملی جوهره سیاست بین‌الملل و قدرت ابزار اصلی است. بر این اساس دولت‌ها تا زمانیکه منافع ملی آنها تأمین شود، صلح را می‌پذیرند اما اگر غیر از این باشد، استراتژی‌هایی را پیش می‌گیرند که منافع آنها تأمین و تضمین شود. آنها می‌دانند، قدرت برای کسب منفعت تنها از راه نظامی‌گری نیست بلکه قدرت اقتصادی، فناوری و مانند این، معادل قدرت نظامی خواهد بود. منفعت نمی‌تواند بگونه‌ای تعریف شود که منجر به همکاری و همیاری در بین ملل گردد. از اینرو اگر در تئوریهای صلح، قدرت و شبکه‌های آن در نظر گرفته نشوند در بهترین حالت یک مفهوم یا نگرش ایده‌الیستی را مطرح کرده و می‌توانند نظر خوبی باشند. ایده همانگونه که افلاطون بیان کرده، جایش در عالم مثل است. اگر نظریات در حد ایده بمانند، کمکی به زندگی بشر نمی‌نمایند (میری و هدایتی، ۱۳۹۷: ۱۱۰-۱۱۱).

ب: ناهمگرایی

ناهمگرایی عبارت است از فرآیندی که واحدهای سیاسی و دولت‌ها از یکدیگر دور شده و در آن زمینه‌های بحران و جنگ فراهم می‌آید. در کل شکل‌گیری فرآیند ناهمگرایی در یک ساختار فضایی - جغرافیایی، مستلزم وجود زمینه‌ها و عوامل مختلفی است که عمده‌ی آنها به شرح زیر است:

۱- گسیختگی فضایی، جغرافیایی و فقدان بستر و کالبد یکپارچه‌ساز، بخصوص در مقیاس محلی و منطقه‌ای ۲- تضاد و تعارض فرهنگی، دینی و ایدئولوژی ۳- تعارض منافع ملی و جمعی در امور منطقه‌ای و جهانی، نظیر توسعه حوزه نفوذ در مناطق دچار خلاء قدرت برای سیادت منطقه‌ای و جهانی ۴- بروز تعارضات درون ساختگی و نگرش رقابت آمیز اعضا نسبت به یکدیگر بویژه آنهایی که دارای وزن ژئوپلیتیکی متوازن یا احساس تهدید مشترک امنیتی نسبت به یکدیگر دارند ۵- محو شدن اهداف و یا تهدیدات مشترک اعضا ۶- وجود سازه‌های ائتلافی رقیب و یا متداخل که میتواند برخی از اعضای ائتلاف را جذب یا باعث از هم پاشیدگی آن شود ۷- بروز تحولات درون ساختی هر یک از اعضا در زمینه‌های سیاسی و ایدئولوژیک و غیره، نظیر فروپاشی پیمان سنتو با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران ۸- رقابت اقتصادی که منعکس کننده تلاش جوامع و دولت‌های سرمایه‌داری برای جذب بیشتر بازار محصولات، نیروی انسانی و مواد خام ارزان‌تر باشد (قوام، ۱۳۸۵: ۶۲).

تعارضات بین کشورها و درون کشورها، عمری به قدمت تاریخ بشری دارد و همواره صلح دغدغه انسان در تمام اعصار بوده است. (مصفا، ۱۳۸۸: ۲۸۲) تعارضات دولت‌ها موجب ناهمگرایی می‌شود. آنها با توجه به شرایط روز جنگ را توجیه و به خلق راهبردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی می‌پردازند. ادامه این روند با فروختن شعله‌های جنگ داخلی یا خارجی، تغییر ارزش‌ها و نگرشها، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، هدایت دانشگاه‌ها و اندیشمندان و تولید نظریه‌های ناصواب و غیرعلمی، ناهمگرایی به باور مسلط در صحنه بین‌المللی تبدیل می‌شود.

منافع ناهمسرخ دولت‌ها باعث اتخاذ سیاستهای ناهمگرا در روابط بین‌الملل می‌شود. اعمال قوانین در این راستا، ناقض مقررات صلح جهانی قلمداد می‌شود. از طرفی همگرایی منطقه‌ای ممکن است با منطقه‌ای دیگر سنخیت نداشته باشد. در واقع این همگرایی، ناهمگرایی است. قدرت طلبی دولت‌ها و نگرش بدبینانه آنها، ناهمگرایی محسوب می‌شود.

همچنین زیر ساخت‌های فرهنگی و تمدنی متفاوت، دولت‌ها را به سوی مواضع متفاوت در قبال مسائل ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی سوق می‌دهد. آن‌ها به صلح و جنگ بر اساس جوهره‌های تشکیل دهنده فرهنگ و باورهای مردمی می‌نگرند. مبارزات، تلاشها، هنرها، علم آموزی و تحقیقات علمی بر اساس جوهره اعتقادی هر سرزمین، ارزش محسوب می‌شود که ممکن است با دیگر دولت‌ها و اشخاص ناهمگرایی داشته باشد.

تفاوت‌ها و اختلافات نژادی، مذهبی، قومیتی و سرزمینی در طول تاریخ به ناهمگرایی روح تازه‌ای دمیده است. در این راستا دولت‌ها هویتی ساخت‌هاند که شرایط امنیتی را ضروری تصور و برای تأمین آن، ناهمگرایی را تشدید می‌نمایند. حاصل همگرایی، صلح و ما حاصل ناهمگرایی، تنش و منازعه است. همگرایی، هماهنگی و سازگاری دولت‌های مشارکت کننده را به ارمغان می‌آورد، همان چیزی که از آن به صلح تعبیر می‌شود (کریمی، ۱۴۰۰: ۳۷).

ج) نامتعادلی

نامتعادلی حاصل فرآیندی است که در آن راهبردها با سرشت بشریت همراه و همسنخ نیست و نظم، ارزش‌ها و حقوق انسانی مورد خدشه قرار می‌گیرد و نهایتاً خشونت و جنگ را به بار می‌آورد. در واقع وارونه کردن حقیقت، نامتعادلی است. نامتعادلی به مانند آن است که انسان در کشتی بنشیند و با ناخدا و اعضای آن جنگ نماید.

بی‌عدالتی در پوشش‌های گوناگون و سرکار آوردن یا حمایت از رژیمهای دلخواه، صلح را به مسلخ نامتعادلی می‌برد. اگر ساختاری ناعادلانه طراحی گردد، نامتعادلی در عرصه بین‌المللی، اختلافات سرزمینی و ایدئولوژی و برتری جویی گسترش می‌یابد. در این راستا سیستم‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی به نوعی ساخته می‌شوند که از نظر کارکردی، پوششی برنامتعادلی باشد تا استنباط گردد، آن‌ها جایگزین صلح هستند.

آنچه اکنون نگران‌کننده‌تر است این است که به نظر می‌رسد رقابت استراتژیک برای برتری بر دیگری از نظر قدرت اقتصادی، نظامی و سیاسی برجسته در زمانهای اخیر ارزش تازه‌ای و حتی درخشش بیشتری پیدا کرده است. این کلیشه نیست که بگوییم نوع جدیدی از ناسیونالیسم (که آن را فراتر از ملی‌گرایی و پوپولیسم محدود می‌نامند) در بسیاری از نقاط جهان در حال گسترش است و باعث بروز درگیریهای جدید یا احیای درگیریهای قدیمی می‌شود. چنین تصویری از ما در مقابل آن‌ها نه تنها خطرناک است، بلکه چرخه معیوب، تلافی و اقدام متقابل را به راه می‌اندازد! همه‌گیری مداوم کووید-۱۹ مورد اخیر است که شکنندگی ذاتی همبستگی جهانی را آشکار کرده است. به عنوان مثال از طریق ظهور ناسیونالیسم واکسن که در توزیع عادلانه واکسن‌ها شکست خورد و از طریق به اصطلاح دیپلماسی توزیع واکسن‌های مختلف، اهرم فشار استفاده نموده و به عنوان «مانور ژئوپلیتیک» مورد انتقاد قرار گرفت که به کشورهای فرستنده اجازه داد تا حوزه نفوذ خود را نسبت به دریافت کنندگان گسترش دهند (تیشری و کونین، ۲۰۱۸: ۴۴۰-۴۶۰).

براین اساس علل اساسی بسیاری از جنگ‌ها را می‌توان تعصب، تبعیض و نژادپرستی نام برد. نسل‌کشی و پاکسازی قومی، نژادی و مذهبی ریشه در تعصبات داشته است. نسل‌کشی و قتل عام در دو سوم درگیریها در نیم قرن اخیر به دلیل خشونت‌های قومی بوده است. بر اساس تعریف سازمان ملل، نسل‌کشی به معنای حذف تمام یا بخشی از یک ملیت، قومیت، نژاد یا مذهب است (میری و هدایتی ۱۳۹۷: ۷۱). آیزا برلین بر نقش ناسیونالیسم در ایجاد جنگ تأکید اما علیرغم اشاره به مدرن بودن این پدیده، احساس نیاز به تعلق داشتن به یک جمع

معین را مربوط به دوران یونان باستان می‌داند. از نظراو این احساس تعلق همیشه احساس تقابل دیگری را نیز در خود داشته است. به گفته وی احساس ناسیونالیستی به معنی توجیه ملیت با تأکید بر تفاوت‌های بین گروه و همسایگان و احساس انزجار نسبت به گروه‌های دارای آداب و منشأ متفاوت بوده است (شاهیان فرد، ۱۳۹۰: ۵۴).

بیم از آسیب رساندن به امنیت ملی از بزرگترین موانع سر راه تحقق رویکرد اخلاق محور در روابط بین‌الملل است. بر این اساس در طول تاریخ نوعی تعارض و دعوا میان بقا و اخلاقی بودن در جریان بود که همواره بازنده این میدان، اخلاق بوده است. عدم اطمینان از مقید بودن دیگر بازیگران به اخلاق، از دیگر چالش‌های پیش روی تحقق این رویکرد است. ترس از بازنده بودن یا بازنده شدن در رقابت تنگاتنگ در مناسبات سیاسی، اقتصادی و امنیتی، از دیگر موانع اتخاذ رویکرد اخلاق محور در روابط بین‌الملل بوده است (خانی، ۱۳۸۹: ۱۹). بنابراین میتوان گفت تسلط بر یک منطقه و سنگینی فرهنگی آن، باعث نامتعادلی می‌شود که بی‌نظمی، ترور و جنگ از مسائل رایج آن است. نگرانی وقوع جنگ ناشی از نامتعادلی، میان تکنولوژی و مبانی فرهنگی فاصله می‌اندازد. بنابراین به وضوح مفهوم و مشخص است که نامتعادلی، عدالت، احترام و احساس رضایت در زندگی بشریت را دچار تنش می‌نماید و فرهنگ صلح، جای خود را به فرهنگ خشونت و جنگ می‌دهد.

نتیجه‌گیری

با مطالعه سیاسی تاریخ معاصر ایران و بررسی نیازها، نگرش‌ها و ارزش‌های بشریت نتیجه خواهیم گرفت؛ تهدیدات، بحران‌ها و جنگ ناشی از شکاف‌های منفعت طلبی، ناهمگرایی و نامتعادلی است که از عمق آینده دولت‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی سرچشمه می‌گیرد. رقابت‌های تسلیحاتی، هژمونی، استفاده از نام‌ها و مسائلی مانند عدالت و بکارگیری روش‌های متفاوت برای رسیدن به هدف، شکاف منفعت طلبی صلح قلمداد می‌شود. از طرفی تعارضات فرهنگی، اقتصادی و ایدئولوژی، شکاف ناهمگرایی را ترویج و ممکن است جنگ بین دولت‌ها آغاز شود. در واقع نگرش‌ها و ارزش‌ها متفاوت، ناهمگرایی را تقویت و فروپاشی صلح تداعی می‌شود. در این راستا بی‌عدالتی، ظلم و تبعیض، چرخه طبیعی جهان را نامتوازن و ناهماهنگ نموده است. این امر باعث نامتعادلی می‌شود که درگیری و جنگ محصول آن است. بنابراین شکاف‌های پیش گفته مانع از تحقق صلح می‌گردد. شناخت این شکاف‌ها، گام عالی برای باز آفرینی و تحقق صلح خواهد بود و ضرورت دارد در تفکر و شیوه رفتار دولت‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی اصلاح گردد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Aghaei, S. D., & Rahimzadeh, A. (2021). The function of peace and international security in other threatening factors in the global system. *New Jurisprudence and Law Quarterly*, 7(2), 129.
- Ajili, H., & Esmaeili Ardakani, A. (2013). An introduction to the meaning and concept of peace in international relations: The approach of political jurisprudential Islam. *Semiannual Journal of Islamic Politics Research*, 4(1), 105-134.
- Allen, S., & Friedman, V. (2021). An emerging conversation between action research and conflict transformation. *Action Research*, 19(1), 3-8.
- Ashrafi, D. (2014). A new interpretation of international peace and security and its impact on the concept of national sovereignty. *Public Law Research Quarterly*, 42(15), 83-109.
- Bath, C., & Gamaghelyan, P. (2023). Benefits and challenges of institutionalizing peacebuilding and activism in a post-liberal world. *International Negotiation*. Advance online publication.
- Charles, W., & Johnson, J. (2021). *Peace Studies and Peace Research* (M. Dastouri & E. Daneshjou, Trans., Vol. 1). Tehran: Manshoor-e-Solh Publications.
- Cheng, S. J. A., & Kurtz, L. R. (2007). Third world voices redefining peace. *Third World Quarterly*, 5-11.
- Chinichian, N., & Salahi, M. Y. (2017). Comparative study of peace discourse among religious and secular schools (Case study: Islam and Communitarians). *Specialized Journal of Political Sciences*, 40(13), 147-163.
- Ghavam, A. (2006). Analyzing the various dimensions of convergence in international relations. *International Studies Quarterly*, 8, 62.
- Hosseini Yeganeh, S. M., & Fathi, R. (2017). *The future of peace*. Tehran: Ettelaat Publications.
- Karimi, M. (2021). Explaining the model of peace establishment in post-World War II Europe. *International Relations Research Quarterly*, 11(1), 35-69.
- Khani, M. H. (2010). The relationship between ethics and interest in international relations. *Political Science*, 1(6), 24-50.
- Kheirkhah, M. B. (2018). *The theory of global peace from the perspective of Islamic sects*. Doctoral dissertation, University of Religions and Denominations, Faculty of Denominations, 232.
- Mac Ginty, R., & Richmond, O. P. (2013). The local turn in peace building: A critical agenda for peace. *Peace Review*, 34(5), 763-783. Taylor & Francis, Ltd.
- Miri, S. J., & Hedayati, B. (2018). *Identity and peace: Re-reading the fundamental elements of identity and peace in the contemporary world*. Tehran: Naqd-e-Farhang Publications.
- Mosaffa, N. (2009). Consolidation of United Nations peace and the challenges ahead. *Politics Quarterly*, 39(4), 271-285.
- Nedly Bow, R. (2016). *Between War and Peace: The Nature of International Crises* (M. Nourohmadi & M. Heydari, Trans.). Tehran: Mokhtab Publishing.
- Nejatpour, M., et al. (2013). Islam's approach to the position of war and peace in the international system compared to realism and liberalism. *Afaq-e-Amniyat Quarterly*, 18(5), 102-114.
- Saberi, F. (2015). Convergence from a historical perspective and examining the roots of this school from the viewpoint of classical thinkers. *Nations Research Monthly*, 3(1), 14-18.
- Shahian Fard, S. (2011). *Center for Peace Discourse and Nations Connection*. Master's thesis, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Faculty of Art and Architecture, 41-74.
- Shamsiri, B., & Asadi, H. (2019). The necessity of rethinking peace education programs (with an intercultural approach). *Educational Research Quarterly*, 5(2), 59.
- Tabiyanian, K., & Asiabi Bakhshkandi, H. (2019). Freedom of expression and its role in the expansion of peace. *Semiannual Journal of Peace and Rationality*, 2(1), 47-67.
- Tajik, H., & Mohammadi Manba, E. (2020). A comparative study of sustainable peace from the perspective of realism and Islam. *Islamic Peace Research Quarterly*, 1(1), 127-168.
- Tschirgi, N., & de Coning, C. (2018). The challenge of sustaining peace: Enhancing and moving beyond the United Nations' peacebuilding architecture. In *Oxford Scholarship Online* (pp. 440-460). Oxford University Press.